

ГОРД ПЕЧЕРА

ГАЗЕТ ЛЕЗНИ ВКП(б) ІЗВАСА РАЈКОМ да РАЈСПОЛКОМ

№ 3 (1324) январ 10-дд лун 1938 во

Образцовоја лөөдчыны тувсовја көза кежлө

„Правда“ газетлөн декабр 25-дд лунга передовојыо

Колдм селскохозајствен- нөј воын мијан социалисти- ческөј земледелије став мирыл жаругыда петкөд- лис ассеы величајшөј вын- со да организованностө. Нанлөн пөштө сизим милли- арда урожај, хлопкөдөн, шабдлөн, сахарнөј свеклө- лөн бур урожај, колхозјас- лөн да колхозникјаслөн вылын доходност—ставыс тајө висталө колхозјаслөн да совхозјаслөн помтөм позивлунјас жылы, виғму- овмөс быдмөмлөн сещөм өдјас жылы, кушөмјасөс ез төдлы да төдны оз вермы ны өтө капиталистическөј страна. Ми сувтим кадө, кор воыс-во век јонжыка да јонжыка төдчөны ғырыс социалистическөј виғму ов- мөслөн преимушествоја- сыс да тајө подув вылын пыр өтарө быдмө да кутас быдмыны ужалыс јөзлөн благосостојанијеыс.

Колхознөј сиктын, кызи і карын, өнө чувствутчө по- литическөј да производствен- нөј активностлөн азывлы- төм кыптөм. Тајө кыптө- мыс торја вынөн төдчөс із- бирателнөј кампаніје лун- јасө. Колхознөј крестьян- ство, коммунистјас да бес- партјинөјјас блокдөн кан- дидатјас вөсна гөлдөсујө- мөн, өтщөщ гөлдөсујөс бол- шевистскөј партија вөсна, кодө мездис крестьянствөс помещичөј да кулацкөј ка- балаыс, петкөдис сјдөс вер- нөј туј вылө зајитчөнөј да культурнөј өлөмө.

Кызи і промышленностс стахановецјас, воғынмуныс колхозникјас өзјөны кдсјө- мөн пасјныс коммунистјас да беспартјинөјјас сталин- скөј блокыс победасө выл производственнөј вермөмја- сөн, выл рекордјасөн, вы- лын уж производителнос- төн. Та жылыс висталө Краснодарскөј крајса Штен- гартскөј машино-тракторнөј станцијасыс комбайнер- јаслөн да трактористјаслөн шыөдчөм, кодөс колаң лунјасө јөздөдөма „Правда- ны“. Шыөдчөмлөн автор- јас чуксалөны став колхоз- никјасөс да колхозницаја- сөс паскөдны социалисти- ческөј ордјысөм тувсов көза кежлө медбура лөөдчө- чөм вылө, нөшта буржыка, нөшта јонжыка тышканыс быд воын 7—8 миллиард пуд нан вөсна.

Бурещ өнө, төвса тө- лысјасын, колө осивател- нөја ужавны, вымателнөја дастыны көзалыс техничес-

көј подув, медем тулысөс встретитны тырдасөн, вы- игратны срокјасын, кыпөд- ны урожај. Тајө, кажитчө, элементарнөј правилдыс век-жө достојнөј гөгөрво- ны мукөд руководителјас- лы. Көза кежлө лөөдчө- мөн делдыс абу бур.

Тулыс кежлө колө, на- пример, ремонтірујтны 250000 сажө трактор. Тајө лыдыс 115000 гөгөр трак- тор должен лоны ремонті- рујтөма тавоса IV-өд квар- талыи. Квартал помасө, а декабр 10-дд лун кежлө ремонтыс петис ставыс сө- мын 20378 трактор—пөштө 13000 ешажык колаң во сертө. IV-өд кварталлөн план тыртөма 18 прөцент вылө да ремонтлыс общөј план ставсө сөмын 8 прө- цент вылө. Ем областјас (например, Калининскөј, Саратовскөј, Тамбовскөј, Туль- скөј), кодјас ремонтас збы- лысөс ез бостөвыны лөбө плансө тыртөсны зев еща. Онө гөгөрвоана-нын, мы тракторјас ремонтірујтөм куза нөлдө кварталлыс план тыртөм өрөдөма.

Кывшутөг, мы тајө дел- дас кынысө пунктисны зе- мелнөј органјасын орудујт- лыс троцкистско-бухарин- скөј шпионјас да вредител- јас. Но колөс тырмындја кад, медем исправитны по- ложенијесө, а өнө резултат- јасыс оз-на тыдавны. Уна дас мастерскөј ез заводит- лы нөшта уж, ез лөсөд станокјас, ез обеспечит ас- сө колана материалјасди.

Оз поз не индыны трак- торјас ремонтірујтөмын омөл состојаније зев се- рпознөј помка вылө. Тајө— запаснөј частјасөн сөкыд- лунјас, мы вылө норасдны МТС-са уна директорјас. Автотракторнөј промыш- ленност өрөдө запаснөј частјасөн снабжајтөм. Трак- торнөј заводјас—Сталин- градскөј, Хар’ковскөј да Челабинскөј, а сиз-жө Глав- автотрактордеталлөн за- водјас ез сетны запаснөј частјас 40 миллион шажт вылө. Оз тыртны острофе- фичитнөј деталјас вөчөм ку- за план.

Абу бур делдыс і трак- торјас ремонтірујтан качес- твовөд. Воронежскөј об- ластса Россошанскөј МТС- ны, например, көкјамыс ре- монтірујтөм трактор пыс сизимсө ковмис бракујтны, —сещөм лока вөлі вөчөма

(Помсө вөчөд 2-өд листбок.)

Быд МТС-ын, совхозын да колхозын котыртны большевистскөја лөөдчөм көймөд сталинскөј пјатилеткалөн первојја тувсов көза кежлө.

Бурещ өнө, төвса төлысјасын, колө бура ужавны, вымателнөја дастыны көзалыс тех- ническөј база, медем тулысөс встретитны тыр- дасөн, выигратны срокјасын, кыпөдны урожај.

Вылөжык социалистическөј ордјысөмлыс знам- ја 1938-өд вөса тувсов көза кампаніје кежлө лөөдчөмын!

І. В. Сталин, В. М. Молотов, К. Је. Ворошилов да Н. І. Жеков јортјас уриад лөзөны избирателнөј бюллетенјасөн конвертјас (Москва карса Ленинскөј избирател- нөј округлөн 58 №-ра избирателнөј участок, көнө баллотірујтчисны: Сојузса Советө Гудов јорт да Националностјас Советө—Булганін јорт).

СССР-са ВОЈЕННО-МОРСКӨЈ ДЕ- ЛӨЈАС КУЗА НАРОДНӨЈ КОМИС- САРИАТ ЛӨГӨДӨМ ЖЫЛЫС

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитетлөн да На- рөднөј Комиссарјас Советлөн шудөм

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитет да На- рөднөј Комиссарјаслөн Совет шудөны:

1. Лөсөдны Војенно-Морскөј делөјас куза обшшесо- јузнөј Народнөј Комиссариат.

2. Передајтны Војенно-Морскөј делөјас куза Народ- нөј Комиссариат введевијө РККА-лыс Војенно-Морскөј вынјасөс, најөс СССР-са Обороналөн Народнөј Комисса- риат составыс торјөдөмөн.

3. СССР-са Војенно-Морскөј делөјас куза Народнөј Комиссарлы витлунја срокөн пыртны СССР-са СНК-ө вын- сөдөм вылө СССР-са Војенно-Морскөј вынјас куза Народ- нөј Комиссариатлөн положенијелыс проект да структура.

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитетын пред- седател—М. Калинин.

СССР-са Народнөј Комиссарјас Советын председа- тел—В. Молотов.

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитетын сек- ретар—А. Горкин. Москва, Кремль. декабр 30-дд лун, 1937-өд во.

Л. З. Мехлис јортөс СССР-са Оборона куза Народнөј Комиссарөс вежысөн да РККА-са Политическөј Управе- нијеө начальникөн вынсөдөм жылыс

СССР-са Централнөј Исполнителнөј комитетлөн шудөм

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитет шудө: Вынсөдны Лев Захарович Мехлис јортөс СССР-са Оборона куза Народнөј Комиссарөс вежысөн да Рабоче- Крестьянскөј Краснөј Армијасы Политическөј Управленије- са началькөн.

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитетын пред- седател—М. Калинин.

СССР-са Централнөј Исполнителнөј Комитетын сек- ретар—А. Горкин.

Москва, Кремль. декабр 30-дд лун, 1937-өд во.

Успешнөја пома- лисны зајөм взнос- јас чукөртөм

Успешнөја мунис мијан район паста Оборона јон- мөдөм куза зајөм разөдөм. Сиз-жө ыжыд өдөн мунө і зајөм взносјас мынтөм. Рабочөјјас, колхозникјас да колхозницајас унади-нын срокис воғ мынтисны зајөм куза став взносјас.

Район паста медвоғ рас- читајтчисны зајөм взносјас чукөртөм куза зајөм куза уполномоченинөјјас А. Н. Улашев (Ізвал) да М. В. Канев (Кедва). Налөн јан- вар 1-ој лун кежлө вөлі-нын чукөртөма зајөм куза став сөмыс. Тајө примернөј уж- ыс Канев да Улашев јорт- јасөс премірујтөма 150 шажт- төн, кыкнанысө.

Оз лока мун зајөм куза сөм чукөртөм Шшелјајурса „Социалист“ да Сіјурса „По- беда“ колхозјасын. Тајө колхозјасса колхозникјас өнө кежлө оз имөитны ны өтө шажт задолженност зајөм куза.

Өнө могыс сулалө сыын, медем зајөм куза быд уполномоченинөј бостөс ужавны сизі, кыз ужалдны Улашев да Канев јортјас да 1938-дд вөса јанвар тө- лысын успешнөја помавны зајөм куза став сөм чукөрт- төм.

Нестеров.

Кор-но леспродторг бурмодас вöрын ужалысјаслыс снабженіјесö?

Не öтчыд-нин сорнитчы-
ліс леспродторгса лок уж
јылыс, но талунја лунöз
век-на мунö сылön воца прак-
тикаыс вöрын ужалыс рабо-
чöјјасöс снабженіје куца.

Кипіјевоса лесоучасток
улын ем вөр заготовитан
участокјас: „Воднöј керка“,
„Мікул керка“ да „Вад
керка“, көні ужалöны 120
сајö вöрын ужалысјас.

Леспродторгса складов-
щик Семјашкин П. Ф. не-
кущöма оз тöждыс најöјас-
öс снабжйтöм вöсна. „Вад
керка дор“ участокын ем
ларок, кытысан разјезднöј
ларок снабжйтö „Мікул
керка“ да „Воднöј керка“
дорса участкасынын
ужалысјасöс. Разјезднöј ла-
рок тајö участокјасас во-
лывлö вежоннас öтчыд, а
кор і кык вежоннас öтчыд,
коді нöти оз обеспечивајт

ужалысјасöс. Ужалысјас ку-
јім ноль лунјасöн овлывлöны
найтöг да мукöд колана
прöдуктатöг.

Складовщик Семјашкин
да „Пут Ленин“ колхозын
вöвлöм јуралыс Канев І. В.
(кодöсöні вöтлöма партијасы
да уж вылыс) вöрын ужа-
лысјасöс бур качества ја-
öн снабжйтöм местаö,
снабжйтöмаöс лок сис ја-
öн, мыј вöсна ужалысјас
морт 11-12 абу вермöмаöс
петны уж вылö, вöсöмаöс.
Тајö делдыс јавнöја вайöдö
пес заготовитан план орö-
дöмö, кодыс мыжајасыс
Канев да Семјашкин.

Ковмас прöверитны лес-
продторгса аппаратлыс ру-
ководствосö оз-ö сјö снаб-
женіје бурмöдöм местаö,
нуöд рабонöјјаслыс
снабженіјесöс орöдöмö?

Н. Филиппов.

Завхоз оз тöждыс вöснысјас вöсна

Рајбольничаса завхоз
Кожевін зев щöкыда ју-
лывлö вина, коді жы-
да мешајтö больничанын
бур уж пуктöмын.

Кожевін унаыс-нын вö-
сысјаслыс ез суöблыс ко-
лана прöдуктајас, нару-
шајтліс налыс сојан кад
да с. в.

Фелдшеріцајас заме-
чаније вылö Кожевін от-
носйтчö скöрмöмön да
најöс вöдö быдсама пö-

лöс нецензурнöј кывја-
сöн.

Больничаса админістра-
ціја да профсојузнöј ор-
ганізаціја Кожевін посту-
покјасöн век мрйтчöны.

Ме думыс админіс-
траціјалы пыр-жö колö
Кожевінöс прöверитны
оз-ö сјö таргајт госуда-
рственнöј сöм да тајö
фактјасыс куца приміт-
ны колана мера.

„ВІЗÖДЫГ“

Испанијаса фронт- јас вылын

Јанвар 5-öд лунö Теру-
ела районын (Рытывыв
фронт) дејствујтыс фа-
шистскöј војскајас продол-
жајтисны республиканскöј
позиціјасöс атакујтöм.
Республиканецјас не сöмын
вермалісны налыс атакајас-
сö, но і најö бөгтисны про-
тивниклыс уна лыда окопјас.

Теруелаын республикан-
скöј частјас жугöдлöны
фашистскöј сопротивленіје-
јаслыс медбур очагјасöс.
Ручнöј гранатјас отсöгöн
республиканецјас взорвітис-
ны Санта-Клара монастыр
зданије, код развалінајас
улын кулі уна фашистјас.

Ыжыд вошöмјас, кодја-
сöс вöчисны фашистјас Те-
руела увса тышјасын, төд-
чымöнја выитöмтисны на-
лыс ударнöј частјасöс.

Теруелаöс сетöм вöсна
генерал Франко пукöдöс
турмаö генерал Кастелла-
нöс да некымын полков-
никöс, кодјас командуйтис-
ны Теруела гарнизонса мја-
тежник частјасöн.

Став Испанија паста су-
ладöны вöвлитöм көзыдјас.
Мадридын—11^ö көзыд. Те-
руела районын көзыдјас во-
лывлöны 17^ö-öз. Медым за-
щичишајтны көзыдыс фронт
вылын находитчыс частја-
сöс, республиканскöј власт-
јас примімајтисны колана
мерајас. Частјаслы сеталö-
ма сөдтöд шоныö обмуни-
фицированыјејас.

Испанскöј республикаса
президент декретöн Н-скöј
öвчисјаса командир, респуб-
ликанскöј арміјаса медбур
организатор, мајор Ерикс
Листер Теруела участкаса
тышјасын вывти ыжыд зас-
лугајас петкөдлöмыс ву-
жöдöма подполковникö.

(ТАСС).

Вөр овмöсын контрреволюци- оннöј вредительскöј группа вылын судöбнöј процесс

(Продолженіје. Заводитчöмсö вöдöд 2-№-ыс).

Мыжалана К. А. Акімовöс допроситöм

Мыжалана Акімов прікіды
вајтчö суд вылын „доланік“
мортöн, зилö вөсöг лезны
өйна да „кајитчыны“, мыј
сјö-пз пыр лыдöс асöс чест-
нöј сөвэгскöј специалитöн да
мыј сöман прөварителнöј
заклученіје дырји „Осознај-
тис“, мыј пыр вöлі ез нин-
мön мöдöн... кыз вредитель-
öн.

Суд ишчыштö Акімов вы-
лыс маска да петкөдлö, мыј
мыјмöј кајитчöм—нынöм абу
мөдöт, кыз враглөн муфөр
уловкө, асöс збыль чужöмсö
дебны зилöм.

Ердöдöмыс заводитчö мы-
жалана вөца кывјассаң-жö.

Судлөн председател:
Кор ті пырінныд контррево-
люционнöј организацијаас?

Акімов: 1935 во заводит-
чöн.

Судлөн председател: Ко-
дö вербујтліс?

Акімов: Менö вербујтліс
Овенкін.

Судлөн председател: Ко-
дöс ті вербујтинныд?

Акімов: 1934 воым медн
вербујтöма Шукін Јевгені-
јöс.

Судлөн председател Кор?
Акімов: 1934 воым.

Акімовлыс пöрјасöмсö дока-
житöма выдн аснас. Сјöс по-
казанијејас сөртö армö, мыј
сјöс вербујтис јöзöс контр-
революционнöј организацијаö,
кор ачыс ез вöв шленöя сјöс
организацијаас. Кор судöс
зугны зилöмсö вöлі ердöдöма,
Акімов вöтгаліс:

—Ме вредительскöј уж ну-
дöны заводиті 1933 воым.
1932 воым трестö вөіс Нар-
комлөсыс специалист Жуков-
скіј. Сјöс паніс антисöветскöј
өорніјас.

Судлөн шлен: І ті пыр-
ныс-пыр сыхöд öглаоинныд?

Акімов: Ег пыр. Вöліны
вөтречајас, рытјас, öтлаын
јудöмјас. Сјöс рытјас вылас,
кор личавлісны кывјас, Жу-
ковскіј петкөдліс, кодö сјöс
сөщöмыс. Сылөн вöдöдлајас-
сыс лöвалісны мөнамкөд.

Судлөн шлен: Сікө і
сыöз тіјан вöліны контррево-
люционнöј вöдöдласјас?

Акімов: да, збыль.

Судлөн шлен: Сікө, ті-
јан вөца кадоа став ужныд
вöлі сјö-жö контрреволюцион-
нöјөн?

Акімов: да.

Судлөн председател ју-
лöм вылö:—Мыјын петкөдчөс
Акімовлөн, кыз контрреволю-
ционнöј группаса шленлөн,
вредительскöј уж?—мыжалана
вочавізд:

—Вредительство вöлі вы-
борчнöј пöрöдчöм нудöдöн.
Тајö заводитчөс сетöмак, мыј
вöрпромхозјаслы сетчисны
вөрлеқан планјас сортимент-
јаслөн сөщöм соотношеніјеби,
кущöмсö вöрпромхозјас сетны
ез вермыны.

Судлөн председател: Сі-
кө, вöрпромхозјаслы сетчав-
лісны сөщöм планјас, кодјас
тöдöмön долженöс вöлі вайöд-
ны выборчнöј пöрöдчöм?

Акімов: Мөнам вредитель-
скöј ролыс тачн і вöлі. Ме,
кыз вөр овмөсса јукöдын ју-
ралыс, пріимімајтү участвіје
тащöм планјасöс обсуждајтö-
мын да размөщајтöмын. Сөт-
чö-жö, ме тöді, мыј сорти-
ментјаслөн тащöм соотноше-
ніје дырји вöрпромхозјаслы
быт лöз нудöны выборчнöј
пöрöдчöм. Тајö сознательнöј
вредительство.

Кыз тыдөвчö, планјасыс
составлајтчисны скі, мыј
најöјасöс пыртөіс 60-оаң 70
прöцентöз гырыс пöловочнык,
сек кор сјöс вөр назаждөніје
сөртисыс пөзö вöлі бөстны
сöмын жысöс. Öтщöщ пес
куца заданије сөгомліс зани-
женнöјөн, мыј вайöдчөс ценнöј
дрөвөйна щыкöмö, вошöмö,
лесөдекајас хламöн тыртöмö.

—Тöдöмön, мыј сортимент-
јаслөн тащöм соотношеніје
вредительскöј,—вöстгалö Акі-
мов,—ме сознательнöја участ-
вуйтү вöрпромхозјасö тащöм
планјас размөщајтöмын да
вөдөвыс тöді, мыј тащöм про-
граммасö оз вермы лоны тыр-
тöма.

Вөзö суд устанавливајтö
мыжалана Акімовлыс вреді-
тельскöј, контрреволюционнöј
јитöдјас Грачевкөд, Соболев-
көд, Артемовкөд. Акімов Ар-
темов пыр вöлі јитчöма Па-
далкинкөс, Артемов вöлі вре-
дитель Падалкинлыс директи-
зајас вөскыда олöмö пöрты-
өзи.

Аслаө показанијејасын Акі-
мов вöтгаліс, мыј шөч сорти-
ментјас лөзöм куца завышен-
нöј планјас сөтелісны глав-
кадн да мыј сјöс, сјö-кө, вöлі
сöмын өінтöг олöмö пöрты-
öн. Тајö „öбөдчөтис“ бандіт-
јасдыс главар Кармановöс,
кодö сөтис Акімовлы тащöм
јуалöм:

—Шөч сортиментјас заго-
товитан планјас завышајтчөс-
ны мјјан правошпöнскöј ор-
ганізаціја директивајас куца.
Ті тöдінныд, мыј сјöс устанав-
кајасыс вредительскöјө?
Акімов: да, тöді.
„Учонöј“ бандітлөн і тајö
улоакыс ез удајччы.

во. Та јылыс вöстгалöны јавит-
чöмлөн да коммунистјас да
беспартійнöјјас блокөн кан-
дидатјас вöсна гөлдсуйтöмлөн
лыдпасјас Сöветскöј Сојузса
став республикајасын, та јы-
лыс свидетелствуйтöны пар-
тијалыс да правительстволыс
тöдчана руководителјасöс уна
националнöј республикајасса
ужалыс јöзөн јединөдушнöја
бöрјöм. Кагановіч јөрт бöрјö-
ма Верховнöј Сöветса депута-
тöн Ташкентын, Ворошилов
јөрт—Мінскын, Андрөјев
јөрт—Ашхабадын, Мікөјан
јөрт—Ереванын. Мыј јылыс
тајö вöстгалö?

Унациональности Сöвет-
скöј Сојуз, көмі быд народлы
лөвöдöма шуд да благодеят-
ствіје вылö условіејас, ем
öтö, вынјöра, монолитнöј госу-
дарственнöј организм, кодлөн
гражданајас, националысөт да
кмы вылö вöдöдтöг, öтувтчöма-
дö Ленин-Сталин партија гө-
гөр, сјöс Сталинскöј Централ-
нöј Комітет да Сöветскöј
правительство гөгөр.

Верховнöј Сöветö бöрјöсöм-
јас став мрлы петкөдлісны
СССР-са народјаслөн брат-
скöј сөмјалыс велікöј друж-
басö, налыс взаимнöј доверіје-
сö. Тајö дружбасö, тајö дове-

рјөсö, кодјас чужисны да
јонмисны Велікöј Октябрскöј
социалистическöј революціја
бын да бушколын, граждан-
скöј војна да социализм стрö-
итан фронтјас вылын, некор
да некөдлы оз удајччы вöр-
зöдны. Тајö дружбамс, тајö
взаимнöј доверіеяс—граніт-
нöј скала, кодö торпырөгöз
жугаласыс војна öзтыс фа-
шистјаслөн да најö агентјас-
лөн—троцистско-бухарін-
скöј да буржуазно-национа-
листическöј најтлөн мрја-
обмјасыс.

Сöветскöј народ Верховнöј
Сöветса аслаз избранникјас
вөзö сувтöдö ыжыд требова-
нијејас. Тајö требованијејас
јывоыс вöстгаліс Сталин јөрт
Сталинскöј округса бöрјөсө-
јас сөбраніје вылын.

Сöветскöј народлөн депу-
татјас долженöс колны асла-
ныс могјас вылынын, ужны
не лөзöны политическöј обы-
вательјас вөтöч. Најö долже-
нöс лоны ленинско-сталинскöј
типа политическöј дејательја-
сöн, ленинскöја, сталинскöја
повтöмјасöн бојјасын, пöшщад-
тöмјасöн враг дінö, мудрöјја-
сöн да термаөтөмјасöн сложнöј
государственнöј вөпросјас Ре-
шајтлөн, правдөвöјјасöн да

честнöјјасöн, рафөйтны асо-
ныс народöс, кыз Ленин да
Сталин.

„Віздөдлөј лубöј парламент-
скöј страна вылö,—гјжліс
В. І. Ленин,—Америкасаң
Швејцаріјаöз, Франціјасаң
Англіјаöз, Норвегіјаöз да с.
в.: настојашщöј „госуда-
рственнöј“ ужöс вöчöны кулі-
сајас сајын да пöртöны олö-
мö департаментјас, канцеля-
ріјајас, штабјас. Парламентја-
сын сöмын болтајтöны специ-
альнöј цельөн пöрјöдлөны
„простонародјөс“.

Рабöчöјјаслөн да крестьян-
лөн социалистическöј госу-
дарстволы чуждöјөс тащöм
„представительнöј“ органјасыд.
Міјан Верховнöј Сöвет, капи-
талистическöј парламентјасыс
торјалöмön,—ужалыс учрежде-
ніје, а абу „говорильна“.
СССР-са Верховнöј Сöвет,
міјан страналöм көзөин—ве-
лікöј, вынјöра социалистичес-
кöј державалөн көзөин,—Ле-
нин—Сталин партија индöдјас
сөрті неуклоннöја мунöмön,
СССР-са народјасöс нудöдас
коммунизмлөн выль победаја-
сö.

декабр 17-öд лунса рытја засөданіје

декабр 17-öд лунса рытја
засөданіје вылын суд депро-
ситис мыжаланајасöс К. І.

Езерöс, А. д. Грачевöс
да В. Ј. Олөјникöс.

(Прод. вöдöд 4-öд листбок.)

Вөр овмөсын контрреволюционнөй вредительскөй группа вылын суддебнөй процесс

(ПРОДОЛЖЕНИЕ)

Мыжалана К. Я. Езерос допроситом

Мыжалана Езерос, кычэ сижэ признайтис суд вылын, вөли кыскама вескыдымвсажалон контрреволюционнөй вредительскөй организациа Н. М. Кармановди 1933 во помын.

Судлөн председател: Мыжалана Езер, мыжын вөли тижан вредительскөй ужмыд?

Мыжалана Езер зилэ пышжыны вескыд вочакывжыо да мавтны асыс, кычэ контрреволюционнөй бандалон вөлик активнөй участвилыо, организаторлыо да гырыс вредительскөй актјас непосредственнөй олмөд пөрттылыо рол.

Езер, тајо бандитыс, кодэ зилэс допрос дырји вөчым невиннөй чужөм, вөли вөлик сижэ презреннөй гадөн, кодјас обидисны да ордисны уж уна во да оурс вөрлөчөмө да стазановедлыо. Тајо Езерыс, кодэ нүддэс выборочкөй порөдчөм да лөбөдэс асыс вредительскөй „технической условијас“ вөр разработајтдымы, лишайтис вөрлөчөмөсөс најо законнөй зароботкыо.

Мыла сижэ тајос вөчис? —Медым кыпөдны работјаслыо недовольствутчөм,— висталө тајо гадыс суд вылын.

Медым кыпөдны вөрлөчөмөсөс недовольствутчөм, ме-

дым матыгтны. асымыс желаннөй цел —восстановитны капитализм!

І тајос, судлөн шленјас да государственнөй обвинениелөн шленјас уна меткөй вопросјасды, отөн бердө топөдөм Езерлы быт лөи признайтны.

Матерөј контрреволюционерлыо маневрөсө вөли тырвыјө ердөдөма Езерлөн аслас показанијасон, кодјасөс өөтөма сьдн предварительнөй оледствіе вылын да кодјасөс лыфөдөма заседаније вылын судса председателди.

Судлөн председател: Предварительнөй оледствіе вылын ті, мыжалана Езер, признайтнымы, мыј уна во чөж культурујтнымы выборочнөй порөдчөм? Лыфөдөмөд ті тајос вредительствөбөй?

Езер: да, признајта.

Судлөн председател: Мыжалана Езер, предварительнөй оледствіе вылын ті признайтнымы, мыј Кармановкөд отлами пөртинны олмөд механизмјас вредительскөја разөдөм, сижэ шусана упрошенинөй тракторнөй базаяс котырталөмдөн, кодэ вөјөдөс механизмјас смертвитөмдө? Признайтнымыдө тајос вредительскөй актөд?

Езер: Признајта.

Мыжалана А. д. Грачевос допроситом

Суд вылын мыжалана Грачев признайтис аөсө активнөй контрреволюционерди, вредительдөн. Сөдөм вөли і сьлөм став гнуснөй вредительскөй ужыс. Тајо сижэ, Грачев, проектирујтис да стрөитис тракторнөй базаяс нурјас вылө (Нирославскөй, Тундровскөй, Уот-Важенскөй да мук.), местаясы, көмө өз вөв тырмылөн сырјөвөј база. Тајо зајадлөј вредительыс пыр зилэс пегны вавс көсөн. Мыжалана Акимов Грачевос допроситөдн висталис, мыј Грачев, Севлес трестса главнөй инженерди олөдөн, быд нөгөн зилэс веш-

тыны ас вывоыс кыкүтөм механизированнөй объектјас вредительскөја проектирујтөмыс да пуктыны сижэс мукөд работнијас вылө.

Государственнөй обвинитель вопрес вылө: „Мыј тижанбөс вөјөдөс сетчө, мыла ті сувтинны рөдінелы изменитам туј вылө?“ Грачев тупкытөм цинизмөн вочавөјтис:

— Постепеннөй вредительскөй уж, көдөс кыпөдөма вөрлөчөм план тыртны позанлуно өскытөмдөн, механизмјас пөккыда примөнајтны позанлуно өскытөмдөн да личнөй моральнөй разлөженіедн.

Мыжалана В. Я. Олөјникос допроситом

Олөјник—контрреволюционнөй вредительскөй бандаса важ шленјас пөвөсө вөлик. Сижэс вөли аербүјтөма сижэ составө нөштө 1931 воын-на. Асыс вредительскөй ужсө Олөјник нүддэс медөсөс кылөдчөмдөн.

Некод өз мөд, кычэ Олөјник, вредительскөја губит вөр, көдөс порөдөма вөрлөчөмөсөс да колхознијас вынөн. Тајо Олөјник, кычэ установитис суд, 1931 воын лөзис отламы јикөд Белөј морөб уна мильион кер орлецовскөй затөрыс. Уна мильион кер—уна өс оурс шөјт, работјаслөн уна дас оурс ужалан лун.

Мыла тајос вөчис Олөјник? Сижө, мыј көсјис слабөдөн страналыө вынөрсө, сижөн, мыј сижэ став контрреволюционнөй бандаскөд өтщөш

көсјис СССР-ын восстановитны капитализм.

Тајос вөли став тыдаланлуныс ердөдөма судөн допрос дырји.

Судлөн председател: Мыжын конкретнө вөли тижан вредительскөй уж кылөдчөмдөн?

Олөјник: Кылөдчөмдөн вредительство медин нүддөс, медөга вөз, Ыжык Вөјвыс двина куца транзитнөй мөлевөј кылөдчөм дугөдөм јылыо правительствөмө шудм олөмөд пөртөм орөдөмдөн. Систематическөја завышөјтисны кылөдчөм планјас, запанјаслы өөтөис вөр сөдөјтөм куца завышеннөј да нөреальнөј график, мыј вөсна лөины пароходјаслөн массөвөј простөјас да трөст мынтис уна мильион шөјт штраф рөчнөј пароходствөлы мјортвөј фрахтыс.

Фекабр 18-өд лунса асја заседаније

Фекабр 18-өд лунса асја заседаније вылын суд допроситис мыжалана М. Ф. Борисовс да А. П. Поповс, сижэ кычэис свидетелјаслыо показанијас.

Мыжалана М. Ф. Борисовос допроситом

Мыжалана Борисов—контрреволюционнөй бандаса сижэ шленјас пөвөсө вөлик, кодјас котырталисны вредительскөй актјас кылөдчөмдөн.

Борисов признајтө, мыј вредительјас вөчалисны асымыс предательскөй ударјас кылөдчөмдөн решајущөј эвөно куца—мөльлөн кылөдчөм куца,—орөдисны кылөдчөм ужјас механизирүјтөм, орөдисны судөходнөй јујас куца транзитнөй мөлевөј кылөдчөм дугөдөм јылыө правительствөлыө шудм олөмөд пөртөм.

Судлөн председател: јуалди вылө, мыжын вөли Борисовлөн вредительскөй уж, мыжалана висталө?

—1934 воын правительствөн вөли примөдөма шудм, кодэ објазывөјтис леснөй организацијасөс дугөдөм мөльлөн кылөдчөм судөходнөй јујас куца да, торјөди, Севернөј двина куца. Мө, контрреволюционнөй группаса участнијас, нынөм өгө вөчөј, медым тајо шудмөсө пөртны олөмө.

Судлөн председател: Предварительнөй оледствіе вылын ті висталинымы, мыј орөдінны тајо шудмөсө олөмөд пөртөм.

Борисов: да, мө орөдін тајо шудм олөмөд пөртөмөсө умашленөја.

Мыжалана, сы јылыө показаније өөтөмдөн, кычэ контрреволюционнөй группа орөдис запанјаслыө уж, индө, мыј группаса шлендөн, мыжалана Олөјникөн, проектирујтисны јавө вредительскөй сортировочнөй сеткајас Бобровскөй да Уотпинежскөй запанјаслы. А Борисов,—кычэ сплав јукөдөн начальник,—разрөшөјтис тајо вредительскөй сортировочнөй сеткајас сувтөдөмөсө.

Кылөдчөмөсөс возмущенијөдн казтылөны, мыј тајо вөса навигацијамн—і вөзца вөјасөс навигацијасымн— запанјаслөн уж орөдчылөс такелаж абу-төм вөсна. Тајо вредительскөй актөс конкретнөја котыртыс Борисов висталө судлы:

—Мө петкөдлим вөд, мыј такелаж өз тырмы сы вөсна, мыј странами сижэ бытөкө дефицитнөй төвар. Збыл вылас-жө такелаж правительствөн лөзөис, мө мө сижөс өгө выкупајтөј.

Судлөн шлен: А такелажсө нөдөм вылө средствојасыс вөлины?

Борисов: да. Сижэ средствојасыс вөлины.

Мыжалана А. П. Поповос допроситом

Судлөн председател: Мыжалана Попов, висталөј, кодөн тижанбөс вөли вербүјтөма правошпөнскөй вредительскөй группадө?

жө кычэис свидетелјаслыо показанијас. Фекабр 18-өд лунө рөчја заседаније өз вөв.

Суд көрөм вылө виставнысы јылыө, кычэ орөдчөс пурјасан ужјас механизирүјтөм, мыла пырөтөсөм малопрөизвөдительнөй станокјас, Борисов зилө кычөвтны вескыд вочакывжыс. Но сенө жө ердөдөс.

Судлөн председател: Висталөј, мыжалана Борисов, кычэ ті орөдінны вөр букөйрүјтөм?

Борисов: Запанјаслы өөтөис вөр сөдөјтөм завышеннөј график, Запанјасын артмис өкөмөд положеније. Фабриискөй запанлы колө вөли, мапрөмер, график куца мөдөдны кык букөйрөн лун. Сижэ ськөд, фөрт, өз справляјтчы—парөхөдјас сулалисны,көмис мынтыны мјортвөј фрахт.

Став вредительскөй маневрјаслыө целөсө вөли төдмалөма судөн: тајо целыс—кыпөдны ужалмө јөзлыө недовольство. Та мөгмө контрреволюционерјас вөдчылөсны налы доступнөй став гнуснөй мөрајасө. Ежва вылын порөмөј кылөдчөм вредительскөја нүдөдм јылыө висталөмдөн, Борисов индө:

—Порөмөј кылөдчөм өз вөв даөтөма. Работөјјасөс өз вөв вербүјтөма. Мө мырөдн вөдлөлим колхознијасөс кылөдчөм вылө...

Көдө-нө тајө, тајө бандитыс, көдө тајө лөзис аслыс сөји јөдөвајтчыны ужалмө јөз вылын? Борисовос допроситөдм петкөдлис, мыј сижэ өз случајнөја лө контрреволюционердөн, мыј вредительство—сылөм натура, мыј сижэ пыр вөвлө врагөн советскөй влаотлы.

Судлөн шлен: Тө 1933-өд воын лөктинны Архангельскө да Шилкин пыр-жө кысис контрреволюционнөй группас?

Борисов: да. **Судлөн шлен:** Мыла-нө сижэ лөи сөшөм көккыда? Тыдалө тижан і вөчтө вөлины контрреволюционнөй вөдөдөласјас? Борисов чөвөлө.

Судлөн шлен: А ті социальнөј прөисхождөније өөртиннөд кодө?

Борисов: Төргөвөчлөн пө. **Судлөн шлен:** Сөккө ті некөр өнө вөвлөј советскөй мөртөдн?

Борисов: да. **Прокурор:** І ті пөртинны олөмө вредительскөй актјас, кычэ контрреволюционнөй организацијаса шлен?

Борисов: да.

Попов: 1934 воын Сөбөлөвөдн.

Сөвөса суд төдмалө, көдөс вөли вербүјтөма правошпөнскөй группадө личнө Поповдөн.

Попов некөкөта пырөз лыдөдөдө уна фамилија.

Судлөн председател: Висталөј тижан вредительскөй уж јылыө двинөссөс 2-өд Мөра вөрбрөжа вылын. Мыла сорлалөм вөр лөзінны өлөва-торјасө, вөчинныд завөлас, калөчитинныд работөјјасөс?

Вөкыд вөчакыв выдөдө прөженинөј бандөг Попов зилө петкөдлыны судлы, мыј сижэ вредитис, бытөкө, вынуждөнија. Разнөј сорлалөм вөр сылы, кычэ тајө биржөсө вөвлөм директорлы, өөтисны сплавөан.

Попов: Тајөс, мө мөвөпалө, өз кугны отрицајтны Карманов да Борисов, кодјас мөвөни судлы өөтисны показанијас надн кылөдчөмдөн вредительство јылыө.

Судлөн председател: Но вредительскөја сорлалөм вөрсө ті примөнајтнымы?

Попов: Мө өг отрицајт, мыј мө вредитель. Мө примөнајтө требованијаслы лөзөв-төм вөр.

Судлөн председател: Елөвавторјас вылө сорлалөм вөр өөтөмыс вөлины завөлас?

Попов: да.

Судлөн председател: Висталөј автопарк портөгөм јылыө.

Попов: Личнө мө өг вредит автопаркын. Сижөс вөчис мөнө вөжыө, көдөс вербүјтөма медин вредительскөй группадө. Кычэ мөнам отсөомө—сижэ вөли исполнитөлөн.

Судлөн председател: Мөд нөг-кө, вредительскөй ужыны отсөомө?

Попов: да, вредительскөй ужын.

Судлөн председател: лыдөдө Поповлыс показанијас предварительнөй оледствіе вылын, көдө сижэ признайтис, мыј колөм во вредительскөй целөдн лөзис морөб уна өс оурс кубөметр вөр.

—Вескыдө тижан тајө показанијасымдө?— јуалө судлөн председател.

Попов: Вескыдөс/300 оурс кубөметр вөр мө колөм во лөзө морөб. Тајө вөли мөнам цел. Вернө сөжө і сижө, мыј 1937 воын медин лөзөма морөб вөрсө абу өшөжкык, мыјдөм 1936 воын.

(шөмсө вөзөд лөктан нөмерыс).

Вескөдөм

Колан, 2-өд №-а мөјан газөтаын, первөј полөсөса көјмөд калонкаас „Москва, Кремль. В. Сталин јөртлы“ статөјаын, улыссөныс 15-өд строкаас редакција мыж вөсна петөма дшыбка,—гөжөма: „... буржуазнөј националистјасөс да капитализм реставрирүјтны зилөсөсөс“, колө лыфөдыны: „... буржуазнөј националистјасөс—капитализм реставрирүјтны зилөсөсөс“... да с. в. Редакција.

Врид. отв. редактор — М. Попов.